

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ДНМА)

гл. ас. д-р И. Кулова

2020 г.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДНМА

Дълготрайните нематериални активи (ДНМА) са придобити и притежавани от предприятието ресурси. Те нямат натурално-веществена форма, но имат съществено значение при употребата им, като очакваната икономическа изгода се получава повече от един отчетен период.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДНМА

За отчитане на ДНМА се използват сметките от гр. 21 Дълготрайни нематериални активи. Те са активни сметки.

Елементи от състава на ДНМА могат да бъдат:

- Права върху индустриална собственост;
- Права върху интелектуална собственост;
- Програмни продукти;
- Продукти от развойна дейност;
- Право на ползване, строеж и др.

Казус 1

В предприятие 'X' са извършени следните операции:

1) Предприятието възлага на свои служители разработването на сайт с цел популяризиране на основната му дейност. За изработката му са направени следните разходи:

- за работна заплата – 2 000 лв.;
- за соц. осигуровки – 615 лв.;
- за амортизация на ДМА – 120 лв.;
- за амортизация на нематериални активи – 265 лв.;

Разходите за разработването на сайта могат да бъдат асоциирани по аналогия с разходите на развойната фаза на една програма за изследователска и развойна дейност. Нематериалният актив е заприходен.

2) Предприятието закупува компютърно оборудване съгласно фактура, включваща:

- компютърна конфигурация – 1 000 лв.
- хардуер – 1 000 лв.
- софтуер – 250 лв.
- начислен ДДС за покупките – 450 лв.

Сумата на покупките е платена в брой от касата. Компютърното оборудване и софтуерът са заприходени в състава на дълготрайните активи.

3) Предприятието сключва договор с Т. Тодоров (автор) за издаване и продажба на учебник. Съгласно условията на договора Тодоров отстъпва на предприятието своето авторско право за срок от 3 години срещу еднократно възнаграждение в размер на 2 700 лв., изплатено от касата.

4) Начислена е амортизация от 810 лв на авторското право. Разходът е отнесен по предназначение за сметка на увеличение на разходите за основна дейност.

5) Бракуван е програмен продукт с отчетна стойност 600 лв и начислена амортизация 450 лв. Разходът за неамортизираната част е отнесен за сметка на основната дейност, където е бил използван нематериалният актив.

Иска се: Да се съставят счетоводни статии за извършените операции!

Казус 2

В предприятие „Х“ са извършени следните стопански операции:

1. Придобит е програмен продукт със справедлива цена 15 000 лв под формата на безусловно правителствено дарение. Продуктът ще бъде използван от управлението на предприятието.
2. За инсталране на програмния продукт предприятието е заплатило в брой 250 лв (Всички останали разходи във връзка с придобиването и последващата поддръжка на актива са за сметка на предприятието, в съответствие с предварително сключения договор за дарение.).
3. Работата с програмния продукт изисква специфични познания и умения, част от персонала е изпратен на обучение, за което предприятието е платило от разплащателната си сметка в лева 1 060 лв.
4. Начислена е полагащата се месечна амортизация в размер на 424 лв.
5. Два месеца след придобиването е въвеждането в действие на програмния продукт в компютърната система на предприятието е проникнал компютърен вирус, който е поразил програмния продукт и е направил невъзможно използването му. За неутрализиране на вируса са платени в брой 145 лв.

Иска се: да се съставят счетоводните статии за стопанските операции.